

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Markéty Lehké, Ph.D., a soudců Mgr. Ladislava Vaško a Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse ve věci

navrhovatele: **SVÉPRÁVNÍ OBČANÉ – SVÉPRÁVNÁ OBEC**,
jednající volební zmocněnkyní P. H.,
bytem „X“,

a

účastníků
řízení:

- 1) **Městský úřad Žatec**,
sídlem náměstí Svobody 1, 438 01 Žatec,
- 2) **Krajský úřad Ústeckého kraje**,
sídlem Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem,
- 3) **Obecní úřad Žiželice**,
sídlem Žiželice 7, 438 01 Žiželice,
- 4) **SPOLEČNĚ PRO ROZVOJ OBCÍ**,
jednající volební zmocněnkyní P. M.,
bytem „X“,
- 5) **ZA ROZVOJ OBCÍ**,
jednající volebním zmocněncem P. K.,
bytem „X“,
- 6) **PRO OKRÁŠLENÍ A ROVNOPRÁVNOST OBCÍ**,
jednající volebním zmocněncem J. K.,
bytem „X“,

o návrhu na neplatnost voleb do Zastupitelstva obce Žiželice konaných dne 15. 6. 2019,

takto:

- I. Návrh navrhovatele na ustanovení zástupce z řad advokátů **se zamítá**.
- II. Návrh na neplatnost voleb **se zamítá**.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Návrhem doručeným soudu dne 28. 6. 2019, tj. v zákonem stanovené desetidenní lhůtě, se navrhovatel podle § 60 odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“)

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

domáhal vyslovení neplatnosti voleb do Zastupitelstva obce Žiželice (dále jen „zastupitelstvo“) konaných dne 15. 6. 2019.

Návrh a doplňující podání navrhovatele

2. V návrhu navrhovatel předeslal, že podle něj došlo k trestné činnosti při přípravě voleb a k porušení ustanovení volebního zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek voleb. Uvedl, že volební zákon rozděluje pravomoci volebních orgánů a lhůty k provedení úkonů tak, jak je vyvěsilo na úřední desce Ministerstvo vnitra. Podle § 68 odst. 1 volebního zákona, neplní-li zastupitelstvo obce nebo starosta úkoly stanovené tímto zákonem anebo není-li zastupitelstvo obce nebo starosta zvolen, plní v obci úkoly i po stanovené lhůtě ředitel krajského úřadu. Navrhovatel konstatoval, že ředitel účastníka 2) Ing. Z. neprovedl v souladu se zákonem žádné úkony, zejména při přípravě voleb, ačkoli věděl, že v obci Žiželice nebyl zvolen starosta. Podle navrhovatele v rozporu s § 27 odst. 3 volebního zákona neprovedením procesních úkonů ve lhůtách došlo k tomu, že voliči ani případní kandidáti nebyli ke dni 24. 3. 2019 informováni o počtu volených kandidátů a o potřebném počtu podpisů pod petici za účelem registrace. Navrhovatel dodal, že tyto informace byly neznámo kým vyvěšeny na elektronickou a úřední desku Obecního úřadu Žiželice teprve dne 9. 4. 2019, tedy jeden den před propadnutím lhůty pro podání kandidátních listin včetně příloh. I přes uvedenou nezákonnost někdo podle navrhovatele podvodem vyznačil na stránkách obce (úřední deska), že tyto informace byly vyvěšeny v zákonné lhůtě již v březnu 2019.
3. Navrhovatel dále upozornil na to, že ředitel účastníka 2) neprovedl žádné úkony podle § 15 odst. 1 písm. d), e), g), § 17 odst. 2, odst. 6 a podle § 29 volebního zákona. Podle navrhovatele rovněž v rozporu s § 25 odst. 5 volebního zákona hlasovací lístky dodávala K. P. a paní B. pouze některým voličům a některé hlasovací lístky byly dodány do budovy potravin v místní části Stroupeč, což bylo oznámeno Policii České republiky. Porušení § 46 odst. 3 písm. a) a b) volebního zákona spatřoval navrhovatel v tom, že zápis o výsledku voleb, který byl předán člence okrskové volební komise P. H., nebyl nikým podepsán a nebyli na něm vyznačeni žádní zaměstnanci. Stejně tak zápis vyvěšený na elektronické úřední desce Obecního úřadu Žiželice, kterým se zveřejňují výsledky voleb, nebyl nikým podepsán a byli na něm pouze vyznačeni zaměstnanci. Předmětný zápis podle navrhovatele ani není veřejnou listinou, a občané tak nebyli informováni o skutečném výsledku voleb a je jim *de facto* odepřena soudní ochrana. Navrhovatel podotkl, že Obecní úřad Žiželice má v rozporu se zákonem tři fyzické úřední desky s rozdílnými obsahy. Poukázal také na to, že Zastupitelstvo obce Žiželice devatenáct let porušuje § 102 odst. 2 písm. f) a j) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), neboť nikdy nestanovilo počet zaměstnanců obce, ani usnesením nerozdělilo pravomoci v obecním úřadu. Podle navrhovatele si tak na obecním úřadu dělá, kdo chce, co chce, přičemž tento návrh je toho důsledkem. Navrhovatel doplnil, že volební orgán – účastník 3) se dopustil nadržování, když umožnil občanovi obce K. P., aby si přisvojila pravomoc úřední osoby a sama si udělila trvalý pobyt.
4. V doplňujícím podání ze dne 17. 7. 2019 navrhovatel navrhl, aby soud provedl důkaz dotazem na volební orgán – účastníka 3), zda byly na podatelnu obecního úřadu podány rezignace na mandát zastupitelů H. M., B. K., L. U. a K. P., kdy se tak stalo a kdy tyto

rezignace oficiálně obdržela místostarostka obce H. M. Toto dokazování navrhovatel požadoval za účelem možného zpětvzetí návrhu na neplatnost voleb.

5. Podáním ze dne 22. 7. 2019 navrhovatel upozornil na soudní řízení vedené u Okresního soudu v Lounech pod sp. zn. 10 C 34/2019, jehož předmětem je návrh R. H. na určení, kdo byl zastupitelem obce Žiželice ke dni 25. 1. 2019 a kdo jím je v současnosti. Otázku počtu zastupitelů v době přípravy voleb a v jejich průběhu označil navrhovatel za předběžnou otázku pro projednávanou věc. Tvrdil, že celkový počet zastupitelů byl pět, tudíž místostarostka obce neměla pravomoc oznámit účastníkovi 2), že došlo k poklesu počtu členů zastupitelstva pod pět, a účastník 2) nebyl oprávněn postoupit tuto informaci Ministerstvu vnitra za účelem vyhlášení nových voleb. Podle navrhovatele bylo účelem tohoto postupu odstranit ze zastupitelstva J. M. a R. H., kteří při své činnosti zastupitelů a členů inventarizační komise zjistili celou řadu navrhovatelem podrobně popsanych pochybení. Navrhovatel dodal, že do současné doby nejsou usnesením Zastupitelstva obce Žiželice určeny počet zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu a rozdělení pravomocí na obecním úřadě, což *de facto* znemožňuje zákonný průběh voleb. Poukázal také na nečinnost vedení obce.
6. V podání ze dne 31. 7. 2019 navrhovatel zdůraznil, že volby do zastupitelstva se dne 15. 6. 2019 vůbec neměly konat. Konstatoval, že se dne 24. 7. 2019 od R. H. dozvěděl o řízení vedeném u Okresního soudu v Lounech, které dosud nebylo pravomocně skončeno a v němž je řešena předběžná otázka vztahující se k projednávané věci. Současně zmínil rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 A 182/2002, 6 A 39/2000 a 6 A 101/2002.
7. Navrhovatel dále zaslal soudu velké množství podání prostřednictvím elektronické pošty. Vzhledem k tomu, že tato podání nebyla opatřena elektronickým podpisem, ani nebyla následně potvrzena písemnými podáními shodného obsahu nebo předložením jejich originálů, soud k nim v souladu s § 37 odst. 2 větou druhou zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) nepřihlížel.

Nekvalifikované podání

8. V předmětné věci soud obdržel i podání R. V. ze dne 24. 7. 2019, který však nebyl účastníkem předmětného soudního řízení, a proto k němu soud ve smyslu § 37 odst. 1 s. ř. s. nepřihlížel.

Vyjádření dalších účastníků řízení

9. Účastník 1) a účastník 6) se k návrhu nevyjádřili.
10. Účastník 2) ve svém vyjádření k návrhu uvedl, že navrhovatel opomenul skutečnost, že podle § 103 odst. 6 zákona o obcích v případě vzdání se funkce starosty plní jeho povinnosti místostarosta, jímž v obci Žiželice byla H. M., která plnila i povinnosti podle § 27 odst. 3 volebního zákona. Účastník 2) poznamenal, že informace o potřebném počtu podpisů na peticích pro volební stranu typu nezávislý kandidát či sdružení nezávislých kandidátů měly být zveřejněny podle § 21 odst. 4 volebního zákona na úřední desce registračního úřadu, kterým je účastník 1); tyto informace registrační úřad zveřejnil dne 28. 2. 2019. Vzhledem k tomu, že nebyly nově stanoveny volební obvody podle § 21 odst. 1 volebního zákona, v daném případě se podle účastníka 2) ani § 27 odst. 3 volebního zákona na místostarostku obce nevztahoval. Účastník 2) konstatoval, že neobdržel žádnou stížnost na přípravu voleb či samotný průběh voleb, žádné obtíže nesignalizovala ani místostarostka obce Žiželice. Podle účastníka 2) tak nedošlo k porušení

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

navrhovatelem uváděných ustanovení volebního zákona. Navrhovatelovo tvrzení o porušení § 46 odst. 3 písm. a) a b) volebního zákona označil účastník 2) za irrelevantní a dodal, že navrhovateli nebyla odepřena soudní ochrana tím, že člence volební komise (volební zmocněnkyni navrhovatele, pozn. soudu) byl údajně předán nepodepsaný zápis o výsledku voleb, neboť zápis podle zákona podepisuje zaměstnanec obce a zaměstnanec Českého statistického úřadu a lhůta pro užití soudní ochrany počíná běžet od jiného okamžiku, a to od zveřejnění výsledků voleb ve Sbírce zákonů. Další navrhovatelem uváděná tvrzení (počet úředních desek, stanovení počtu zaměstnanců obce, rozdělení pravomocí v obecním úřadu) nejsou podle účastníka 2) pro věc relevantní. Ke zřízení trvalého pobytu K. P. neměl účastník 2) žádné informace, pouze poznamenal, že je třeba vycházet z faktického stavu místa pobytu a z příslušné evidence, přičemž na základě stávajícího stavu panujícího již před volbami v roce 2018 nelze podle účastníka 2) zpochybňovat volby konané v roce 2019. Účastník 2) navrhl, aby soud návrhu na vyslovení neplatnosti voleb nevyhověl.

11. Účastník 3) k návrhu uvedl, že obec i obecní úřad jsou za situace odstoupení starosty v souladu se zákonem o obcích vedeny místostarostou, tj. v tomto případě řádně zvolenou místostarostkou Bc. H. M., která zajišťovala úkony spojené s přípravou a průběhem voleb, postupovala podle stanoveného harmonogramu a vše konzultovala s nadřízenými volebními orgány. Podle účastníka 3) byly informace o potřebném počtu podpisů na peticích pro volební strany typu nezávislý kandidát či sdružení nezávislých kandidátů zveřejněny na elektronické úřední desce účastníka 1) dne 28. 2. 2019, tj. více než 85 dnů před konáním voleb. Účastník 3) podotkl, že volební lístky byly voličům řádně distribuovány ve stanoveném termínu do míst jejich trvalého pobytu. Dodal, že jak s těmito lístky voliči naloží, je jejich soukromá věc a nemá to vliv na přípravu a průběh voleb. K průběhu voleb, postupu volební komise a předání zápisu P. H. se účastník 3) nechtěl vyjadřovat. Dále uvedl, že obec Žiželice i její obecní úřad má jednu fyzickou úřední desku před budovou obecního úřadu; ostatní jsou pouze informativní. Nepřijetí usnesení zastupitelstva o počtu zaměstnanců zařazených do obecního úřadu podle účastníka 3) nesouvisí s podaným návrhem. K otázce změny trvalého pobytu K. P. účastník 3) uvedl, že každý občan má právo změnit své trvalé bydliště, přičemž v daném případě změna proběhla v souladu s platnými právními předpisy a nedošlo k žádnému pochybení. Účastník 3) navrhl, aby soud návrh v plném rozsahu zamítl.
12. K vyjádření účastníka 4) k návrhu soud v souladu s § 37 odst. 2 větou druhou s. ř. s. nepřihlížel, neboť bylo podáno prostřednictvím elektronické pošty, nebylo opatřeno elektronickým podpisem a nebylo následně potvrzeno písemným podáním shodného obsahu nebo předložením jeho originálu.
13. Účastník 5) ve svém vyjádření označil návrh za nedůvodný, hrubě zkreslující skutečný stav věci a ryze účelový. Měl za to, že volby proběhly řádně a v souladu s příslušnou právní úpravou a námitky navrhovatele na tom nemohou nic změnit. Konstatoval, že voliči a případní kandidáti byli informováni podle § 21 odst. 4 volebního zákona a volební lístky byly v obci Stroupeč řádně distribuovány (dodány voličům do schránek). Podle účastníka 5) má obecní úřad pouze jednu fyzickou úřední desku v obci Žiželice, v obcích Hořetice, Stroupeč a Přívlaky se jedná o informativní vývěsní skřínky. Dále uvedl, že přihlášení k trvalému pobytu proběhlo v souladu s platnými právními předpisy a k žádnému nadržování nedošlo. Účastník 5) navrhl, aby soud návrh zamítl.

Replika navrhovatele

14. V replice k vyjádřením účastníků navrhovatel předeslal, že předběžná otázka, že K. P. není zařazena do obecního úřadu a není oprávněnou úřední osobou volebního orgánu – účastníka 3), byla dne 8. 8. 2019 zažalována u Okresního soudu v Lounech. Současně navrhovatel sdělil, že jeho volební zmocněnkyně P. H. ukončuje zastupování navrhovatele z důvodu svého nedostatečného právního povědomí, které má za následek nedostatečné hájení práv a právem chráněných zájmů navrhovatele. Upozornil na možné porušení Ústavou České republiky garantovaného práva na právní pomoc od počátku řízení, zejména nedostatečným poučováním navrhovatele o jeho právech ze strany soudu. V této souvislosti navrhovatel navrhl, aby mu soud ustanovil zástupce z řad advokátů.
15. Navrhovatel trval na tom, že Obecní úřad Žiželice měl při přípravě a v průběhu voleb tři úřední desky, a to jednu před budovou Hořetice č. p. „X“, jednu před autobusovou zastávkou v obci Žiželice a tři u budovy Žiželice č. p. „X“, přičemž na dvou úředních deskách nebyly žádné informace, a tím došlo k porušení základních lidských práv garantovaných Listinou základních práv a svobod. K tomu navrhovatel poukázal na šetření Policie České republiky provedené dne 5. 10. 2018. Zdůraznil, že K. P. nemá změnu trvalého pobytu provedenu oprávněnou úřední osobou (zaměstnancem obce zařazeným do obecního úřadu), v obci nebydlí, ani nikdy nežila. Navrhovatel označil za nesporné, že údaje týkající se voleb byly zveřejněny na elektronické úřední desce registračního úřadu – účastníka 1), nicméně namítal, že účastník 1) v období přípravy voleb neměl a dosud nemá přístupnou fyzickou úřední desku, což podle navrhovatele podporuje důkaz zdokumentovaný R. V. (blíže nespecifikovaný, pozn. soudu).
16. K vyjádření účastníka 2) navrhovatel uvedl, že pravomoc volebního orgánu nikdy nebyla usnesením rady propůjčena legislativně-právnímu odboru účastníka 2), navrhovateli nebylo zasláno pověření pověřeného pracovníka, a proto podle něj jde o vyjádření nekompetentních osob. Navrhovatel poznamenal, že soudci provádějící úkony soudu umožňují, aby za účastníky řízení nejednaly skutečně oprávněné fyzické osoby a skutečně oprávněné úřední osoby.

Volební dokumentace

17. Soud si u účastníka 1) vyžádal příslušnou volební dokumentaci, ze které zjistil, že ve volbách do Zastupitelstva obce Žiželice kandidovalo celkem šest volebních stran, z nichž tři, konkrétně účastníci 4) až 6), získaly alespoň jeden mandát. Jako volební strana kandidoval také navrhovatel, který ovšem nezískal žádný mandát. Pro účely voleb byl stanoven pouze jeden volební okrsek s jednou volební komisí. Celkem bylo v seznamu voličů zapsáno 343 osob, bylo vydáno 230 úředních obálek a odevzdáno bylo 229 úředních obálek. Voleno bylo celkem sedm členů zastupitelstva. Ze zápisu o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku vyplývá, že žádný z členů okrskové volební komise nevznnesl námitky ani stížnost na průběh voleb.

Posouzení věci soudem

18. Před posouzením vlastního návrhu na neplatnost voleb se soud nejprve zabýval procesním návrhem navrhovatele na ustanovení zástupce z řad advokátů. Soud připomíná, že ustanovit zástupce, případně i z řad advokátů, může toliko účastníkovi, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, jak vyplývá z § 35 odst. 10 s. ř. s. V souladu s tímto zákonným

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

ustanovením je tedy možné navrhovateli ustanovit zástupce pouze tehdy, pokud nemá dostatečné prostředky a pokud je zřejmé, že s ohledem na své poměry není v řízení před soudem schopen bez poskytnutí právní pomoci řádně uplatňovat svá práva. Tyto dvě podmínky musí být splněny kumulativně. Soud shledal, že druhá z uvedených podmínek není v projednávané věci splněna, neboť navrhovatel podal projednatelný návrh, který po uplynutí lhůty pro podání návrhu již není možné dále doplňovat (blíže viz odstavec 32 tohoto usnesení), a soudní řízení se v okamžiku uplatnění návrhu na ustanovení zástupce nacházelo ve fázi bezprostředně před rozhodnutím, kdy již soud od navrhovatele nepožaduje žádná další vyjádření. Soud proto konstatuje, že ustanovení zástupce zjevně není k ochraně navrhovatelových práv nezbytně třeba. S ohledem na uvedené skutečnosti soud uzavírá, že nebyla splněna jedna z podmínek pro ustanovení zástupce soudem, neboť to není nezbytně třeba k ochraně jeho práv navrhovatele, jak vyžaduje § 35 odst. 10 s. ř. s. Za dané situace nemělo význam zkoumat, zda navrhovatel splňuje druhou podmínku pro ustanovení zástupce soudem, neboť obě podmínky musí být splněny kumulativně (zároveň), což ovšem v navrhovatelově případě nenastalo. Soud proto návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů zamítl.

19. Soud zároveň upozorňuje volební zmocněnkyni navrhovatele, že není oprávněna ukončit zastupování navrhovatele, neboť vztah zastoupení v tomto případě vyplývá ze zákona, navrhovatel není právnickou osobou, nemá právní subjektivitu a jeho volební zmocněnkyně je jedinou osobou, se kterou soud může v tomto soudním řízení jednat (pokud sama volební zmocněnkyně neudělí plnou moc jiné osobě, což neučinila, resp. soudu nedoložila). Soud má dále za to, že navrhovatel poskytl veškerá potřebná procesní poučení (o hmotném právu není soud oprávněn účastníky řízení poučovat) a že v této souvislosti neporušil žádné své povinnosti, ani navrhovatel neodepřel právo na právní pomoc od počátku soudního řízení. Bylo totiž výhradně na navrhovatel, zda a jakým způsobem toto právo uplatní, a vzhledem k tomu, že navrhovatelem podaný návrh byl projednatelný, nevznikly soudu ani pochybnosti o tom, že by volební zmocněnkyně navrhovatele nebyla schopna dostatečně hájit jeho práva a právem chráněné zájmy. Soud dále nesouhlasí s názorem navrhovatele o nekompetentnosti osoby vyjadřující se za účastníka 2), když podle navrhovatelem předložené rámcové náplně činností odborů a oddělení krajského úřadu má právní oddělení legislativně-právního odboru mimo jiné zajišťovat právní služby pro všechny orgány kraje a zastupovat úřad před soudy. Soud rovněž popírá, že by umožnil, aby za účastníky řízení jednaly jiné fyzické osoby, než které jsou k tomu oprávněny.
20. K samotnému návrhu na neplatnost voleb soud předesílá, že podle § 90 odst. 1 s. ř. s. se může za podmínek stanovených zvláštními zákony občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta. Tímto zvláštním zákonem je výše citovaný volební zákon (zákon č. 491/2001 Sb.), podle jehož § 60 odst. 1 se podáním návrhu na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta může domáhat ochrany u soudu každá osoba zapsaná do seznamu voličů ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva, přičemž návrh je třeba podat nejpozději deset dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.

21. Před vlastním meritorním projednáním podaného návrhu se soud nejprve zabýval tím, zda nejsou dány nějaké překážky, které by mu bránily o předmětném návrhu věcně rozhodnout. Dospěl přitom k závěru, že žádné takové překážky nejsou dány, neboť návrh byl podán u věcně a místně příslušného soudu v zákonem stanovené desetidenní lhůtě po vyhlášení výsledků voleb a navrhovatel byl k podání návrhu aktivně legitimován, neboť jde o volební stranu, která v těchto volbách kandidovala.
22. Navrhovatel se domáhal vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstva. V souladu s § 90 odst. 2 větou první s. ř. s. ve spojení s § 60 odst. 1 volebního zákona jsou v řízení o návrhu na neplatnost voleb účastníky navrhovatel, příslušný volební orgán a politická strana, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, na jejichž kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena. Vzhledem k návrhovým bodům vytykajícím pochybení v činnosti volebních orgánů, soud za účastníky řízení podle § 90 odst. 2 s. ř. s. považoval dotčené volební orgány, kterými jsou pověřený obecní úřad, který byl registračním úřadem [účastník 1)], krajský úřad [účastník 2)] a obecní úřad [účastník 3)]. Vycházejí z interpretace § 90 odst. 2 s. ř. s. obsažené v nálezů Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. III. ÚS 35/19, dostupném na nalus.usoud.cz, považoval zdejší soud za účastníky řízení i volební strany, které obdržely alespoň jeden mandát [účastníci 4) až 6)]. Na druhou stranu nepovažoval soud za účastníka řízení K. P., neboť účastenství v řízení ve věcech volebních je taxativně vymezeno citovaným ustanovením s. ř. s. a v projednávané věci se nejedná o návrh na neplatnost volby kandidáta (K. P.) do zastupitelstva.
23. Nejprve se soud zaměřil na námitku navrhovatele, že ředitel účastníka 2) nečinil úkony podle volebního zákona. Soud předesílá, že podle § 68 odst. 1 volebního zákona platí, že *„[n]eplní-li zastupitelstvo obce nebo starosta úkoly stanovené tímto zákonem anebo není-li zastupitelstvo obce nebo starosta zvolen, plní v obci úkoly stanovené tímto zákonem, a to i po stanovené lhůtě, ředitel krajského úřadu. Ministr vnitra zajistí splnění úkolů tímto zákonem stanovených v hlavním městě Praze, kde není zastupitelstvo nebo primátor anebo kde zastupitelstvo nebo primátor tyto úkoly neplní. Při plnění těchto úkolů má ředitel krajského úřadu a ministr vnitra postavení volebního orgánu.“*
24. Z § 103 odst. 4 písm. h) zákona o obcích vyplývá, že starosta plní další úkoly stanovené tímto zákonem a zvláštními zákony. Podle § 103 odst. 6 věty první zákona o obcích platí, že *„[j]e-li starosta ze své funkce odvolán nebo se funkce vzdal a není-li současně zvolen nový starosta, vykonává jeho pravomoc až do zvolení starosty místostarosta, kterého určilo zastupitelstvo obce k zastupování starosty (§ 104 odst. 1).“* Z § 107 věty první a druhé zákona o obcích vyplývá, že *„[d]osavadní starosta v období ode dne voleb do zastupitelstva obce do zvolení nového starosty nebo místostarosty vykonává pravomoci starosty podle § 103; v tomto období vykonává své pravomoci též dosavadní místostarosta. Nevykonává-li dosavadní starosta své pravomoci podle věty první, vykonává je dosavadní místostarosta, a je-li dosavadních místostarostů více, ten, kterého přede dnem voleb pověřilo zastupitelstvo obce zastupováním starosty, jinak ten, kterého pověřil dosavadní starosta.“*
25. Soud konstatuje, že jedním ze zvláštních zákonů uvedených v § 103 odst. 4 písm. h) zákona o obcích je i volební zákon, z čehož vyplývá povinnost starosty vykonávat i úkoly stanovené tímto zákonem. V případě, že se starosta vzdal své funkce, vykonává jeho povinnosti místostarosta. I v období voleb trvají oprávnění starosty či místostarosty v nezměněném rozsahu (srov. nálezu Ústavního soudu ze dne 2. 11. 2009, sp. zn. II. ÚS 2048/09, dostupný na nalus.usoud.cz). Až v případě, že by byl starosta nebo místostarosta

při vykonávání svých úkolů stanovených volebním zákonem nečinný, přechází podle § 68 odst. 1 volebního zákona výkon jejich povinností spojených s volebním procesem na ředitele krajského úřadu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2012, č. j. 8 As 84/2011-208, publ. pod č. 2696/2012 Sb. NSS, dostupný na www.nssoud.cz). Sám navrhovatel ani nezpochybňoval, že obec Žiželice měla a dosud má místostarostku Bc. H. M., a v návrhu (tj. před tím, než nastala koncentrace řízení) netvrdil, že by byla ve výkonu svých povinností nečinná. V takovém případě ovšem nemohlo vůbec dojít k přechodu oprávnění a povinností podle § 68 odst. 1 volebního zákona na ředitele účastníka 2). Za tohoto skutkového a právního stavu je nutno konstatovat, že veškeré námitky směřující proti tomu, že ředitel účastníka 2) nečinil úkony podle volebního zákona, jsou nedůvodné.

26. Navrhovatel dále namítal, že nebyla včas splněna povinnost uvedená v § 27 odst. 3 volebního zákona, který stanoví, že seznam vytvořených volebních obvodů, jejich popis, počty členů zastupitelstva obce, kteří mají být v jednotlivých volebních obvodech voleni, a potřebný počet podpisů pro nezávislého kandidáta a sdružení nezávislých kandidátů zveřejní starosta do dvou dnů po vytvoření volebních obvodů na úřední desce, popřípadě i způsobem v místě obvyklým. Soud k tomu konstatuje, že předpokladem pro aplikaci § 27 odst. 3 volebního zákona je to, aby předtím zastupitelstvo obce podle § 27 odst. 1 téhož zákona vytvořilo více volebních obvodů, jinak platí, že obec tvoří jeden volební obvod. Z volební dokumentace je patrné, že v obci Žiželice nebylo vytvořeno více volebních obvodů, a proto se § 27 odst. 3 volebního zákona neměl v daném případě aplikovat. I tato námitka navrhovatele je tedy nedůvodná. Nad rámec uvedeného soud poznamenává, že registrace kandidátních listin do voleb provádí registrační úřad, který svá sdělení a rozhodnutí v zákonem stanovených případech (včetně počtu podpisů na peticích nutných pro registraci nezávislých kandidátů) uveřejňuje na své úřední desce (srov. např. § 21 odst. 2, § 23 odst. 4 volebního zákona). Registračním úřadem v daném případě byl účastník 1), nikoli účastník 3), který tak na své úřední desce nebyl povinen uvedené správní akty v procesu registrace zveřejňovat. Na okraj k tomu soud dodává, že navrhovatel se platně zaregistroval jako volební strana v předmětných volbách a nikdo mu nebránil v tom, aby se v těchto volbách ucházel o hlasy voličů, tudíž v této souvislosti ani hypoteticky nemohlo dojít k žádnému zásahu do jeho práv. Údajně podvodné vyznačení údaje o tom, že informace o počtu volených kandidátů a o potřebném počtu podpisů pod petici za účelem registrace byly vyvěšeny v zákonné lhůtě již v březnu 2019, tak nemohlo navrhovatele nijak poškodit, a soud je proto považuje za irelevantní.
27. K námitce navrhovatele, že nebyly řádně distribuovány volební lístky, soud v souladu s ustálenou judikaturou soudů rozhodujících ve správním (volebním) soudnictví připomíná, že soudní řízení ve věcech volebních není založeno na principu inkvizičním, ve kterém by sám soud vyhledával veškeré relevantní důkazy k tvrzení účastníků, ale je založeno na zásadě, že každý musí svá tvrzení doložit dostatečnými důkazy. V tomto směru tedy navrhovatele tíží důkazní břemeno, jehož neunesení má obecně za následek neúspěch v soudním řízení (srov. např. usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 11. 2011, č. j. 15 A 72/2011-87, nebo ze dne 11. 11. 2014, č. j. 40 A 21/2014-56, dostupná na www.nssoud.cz). Tomu odpovídá i závěr Ústavního soudu vyslovený v jeho nálezu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04, dostupném na nalus.usoud.cz, podle něhož „... je lid zdrojem veškeré státní moci a mimo jiné se v této roli podílí na jejím ustavování cestou svobodných a demokratických voleb. Tomu odpovídá i zákonná úprava volebního soudnictví a ověřování voleb. Pro procesní úpravu volebního soudnictví a postup v

takovém řízení z toho plyne vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů. Předložit důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá.“ V nálezu ze dne 29. 1. 2007, sp. zn. IV. ÚS 787/06, dostupném na nalus.usoud.cz, k tomu Ústavní soud doplnil, že „[v]olební soudnictví je založeno na předpokladu objektivní příčinné souvislosti mezi volební vadou a složením zastupitelského sboru nebo alespoň možné příčinné souvislosti. Tuto možnou příčinnou souvislost je však třeba vykládat nikoli jako pouhou abstraktní možnost, nýbrž je třeba ji v řízení řádně prokázat.“ Na základě shora uvedeného soud konstatuje, že navrhovatel neoznačil žádné důkazy na podporu svého tvrzení, že volební lístky nebyly řádně distribuovány, a z volební dokumentace nevyplývá žádná indicie, která by tvrzení navrhovatele podporovala, proto je tato námitka nedůvodná. Každý volič navíc mohl v den hlasování přímo ve volební místnosti požádat o náhradní volební lístek.

28. Součástí volební dokumentace je i zápis o výsledku voleb, který je podepsán H. Š. jakožto zaměstnankyní obce, jejíž úřad plnil funkci registračního úřadu, a R. F. jakožto zaměstnankyní Českého statistického úřadu, což odpovídá požadavkům § 46 odst. 3 volebního zákona. Soud tedy i námitku navrhovatele, že nebyl řádně vyhotoven zápis o výsledku voleb, shledal nedůvodnou. K tomu je třeba poznamenat, že zápis o výsledku voleb se nepředává jednotlivým členům okrskových volebních komisí, ale registračnímu úřadu, který výsledek voleb uveřejní na své úřední desce (srov. § 46 odst. 1 a § 47 volebního zákona). Z tohoto pohledu je tedy zcela irelevantní, zda byl podepsán zápis o výsledku voleb předložený P. H., resp. vyvěšený na elektronické úřední desce účastníka 3). Soud dodává, že – jak již ostatně uvedl výše – lhůta pro podání návrhu na neplatnost voleb se počítá od okamžiku zveřejnění výsledků voleb ve Sbírce zákonů a konkrétní informace o výsledcích voleb měly být a také byly vyvěšeny na úřední desce registračního úřadu, tj. účastníka 1), tudíž navrhovateli nelze přisvědčit v tom, že by občané nebyli informováni o výsledku voleb a že by jim tím byla jakkoli odpírána soudní ochrana.
29. Dále soud konstatuje, že není z žádného návrhového bodu patrné, jak měly tvrzené vady ovlivnit výsledky voleb. K prohlášení neplatnosti voleb totiž nepostačuje zjištění pochybení v průběhu volebního procesu, ale je nutné, aby tato vada měla přímý a prokázaný důsledek do výsledku voleb. Obzvláště výrazně tato absence argumentů vystupuje ve vztahu k tvrzení navrhovatele o více úředních deskách účastníka 3), nestanovení počtu zaměstnanců obce a nerozdělení pravomocí v obecním úřadu. Z tohoto důvodu se těmito námitkami soud ani nezabýval, neboť se nijak nevztahují k volebnímu procesu. Soud proto pro nadbytečnost neprováděl ani dokazování listinami, které navrhovatel předložil a jež se vztahují k poměrům v obci, nikoli k samotnému volebnímu procesu. Soud připomíná, že podle § 60 odst. 3 volebního zákona „[n]ávrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, pokud má za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky voleb.“ Z citovaného ustanovení vyplývá, že návrh na neplatnost voleb je důvodný při splnění třech předpokladů, kterými jsou protizákonnost spočívající v porušení některého ustanovení volebního zákona, souvislost mezi touto protizákonností a celkovým počtem hlasů odevzdaných pro určitou volební stranu nebo její jednotlivé kandidáty, jakož i to, že tato protizákonnost ovlivnila (nikoli pouze mohla ovlivnit) výsledek voleb jako celek, a to hrubým způsobem. Protizákonnost musí dosahovat takové intenzity, že je možno důvodně předpokládat odlišné výsledky voleb, tedy jiné složení zastupitelského sboru, pokud by k takovému jednání nedošlo (tzv. „zatemnění“ volebního výsledku). Tyto jednotlivé předpoklady pro vyslovení neplatnosti voleb či hlasování ve volbách, které formuloval Nejvyšší správní soud ve

svém usnesení ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2004-12, publ. pod č. 354/2004 Sb. NSS, dostupném na www.nssoud.cz, musí být splněny kumulativně. To znamená, že pokud kterýkoli z těchto předpokladů nenastal či nebyl prokázán, není možné návrhu vyhovět, což je právě i případ navrhovatele, který nejen neprokázal porušení některého ustanovení volebního zákona, ale dokonce ani netvrdil, jaký měly mít domnělá porušení volebního zákona a tvrzená (neprokázaná) trestná činnost při přípravě voleb vliv na jejich výsledek.

30. K námitkám týkajícím se trvalého bydliště K. P. a způsobu jeho změny soud předně opakuje, že navrhovatel ani v tomto případě netvrdil, natož aby prokázal, jak měly jím postulované skutečnosti ovlivnit celkový výsledek voleb. Soud dále poukazuje na pravomocné usnesení zdejšího soudu ze dne 7. 8. 2019, č. j. 40 A 9/2019-240, jímž byly zamítnuty návrhy na neplatnost volby kandidátů (včetně K. P.) ve volbách do Zastupitelstva obce Žiželice konaných dne 15. 6. 2019, a pravomocné usnesení zdejšího soudu ze dne 2. 11. 2018, č. j. 40 A 21/2018-31, jímž byl zamítnut návrh na neplatnost volby kandidáta (K. P.) ve volbách do Zastupitelstva obce Žiželice konaných ve dnech 5. a 6. 10. 2018. V obou těchto usneseních se zdejší soud výslovně zabýval otázkou trvalého pobytu K. P. [v projednávané věci jde o kandidátku zvolenou do zastupitelstva za volební stranu ZA ROZVOJ OBCÍ – účastník 5)] a s odkazem na § 5 odst. 1 volebního zákona vyslovil, že mezi podmínky pro zvolení do obecního zastupitelstva patří trvalý pobyt kandidáta v dané obci v den voleb. Ve věci sp. zn. 40 A 9/2019 zdejší soud z volebního seznamu i z přihlašovacích lístků k trvalému pobytu ověřil, že v den voleb byla K. P. hlášena k trvalému pobytu v obci Žiželice, konstatoval, že proces změny trvalého pobytu (a jeho správnost) v tomto řízení nezkoumal, a dodal, že navrhovatelé ani netvrdili, že by K. P. v obci Žiželice fakticky nebydlela. Soud proto ve věci sp. zn. 40 A 9/2019 uzavřel, že nemá pochyb o právu K. P. podílet se na chodu obce i účastí ve volbách.
31. Na uvedených závěrech zdejší soud trvá i v projednávané věci, kde navrhovatel rovněž v návrhu (tj. před tím, než nastala koncentrace řízení) netvrdil, že by K. P. v obci fakticky nebydlela. Soud zdůrazňuje, že za zcela zásadní považuje to, že K. P. byla ke dni konání voleb přihlášena k trvalému pobytu v obci Žiželice, neboť byla evidována v seznamu voličů této obce, jak soud ověřil z volební dokumentace (a ve věci sp. zn. 40 A 9/2019 i z přihlašovacích lístků). Soud dále připomíná, že primárním prostředkem ochrany v případě pochybností o místě trvalého bydliště kandidáta jiné volební strany bylo v případě navrhovatele, který je sám volební stranou, řízení podle § 89 s. ř. s. V předmětném řízení se navrhovatel mohl podle § 89 odst. 1 písm. c) a odst. 4 s. ř. s. domáhat zrušení registrace kandidátní listiny účastníka 5) s odůvodněním, že podle § 23 odst. 2 písm. e) volebního zákona měla být z této kandidátní listiny vyškrtnuta K. P., neboť – podle navrhovatele – nesplňovala podmínku volitelnosti (neměla řádně provedenu změnu trvalého bydliště). Takový návrh na zahájení řízení ovšem navrhovatel ve lhůtě k tomu stanovené nepodal. V souladu s konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu přitom není možné v rámci řízení ve věcech neplatnosti voleb a hlasování podle § 90 a násl. s. ř. s. brojit proti vadám v registraci kandidátní listiny (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2004, č. j. Vol 11/2004-31, publ. pod č. 471/2005 Sb. NSS, dostupné na www.nssoud.cz). S tímto názorem se zdejší soud plně ztotožňuje a konstatuje, že také z tohoto důvodu nemůže navrhovatel v tomto řízení relevantně zpochybňovat zákonnost postupu, jakým K. P. získala trvalý pobyt v obci Žiželice.

32. Vycházejí z uvedených skutečností soud na rozdíl od navrhovatele nepovažuje pro toto řízení za předběžnou otázku to, zda je K. P. zařazena do obecního úřadu a zda je oprávněnou osobou volebního orgánu – účastníka 3), či nikoli. Navrhovatelem blíže neoznačené řízení vedené u Okresního soudu v Lounech, v němž mají být tyto otázky řešeny, proto zdejší soud pokládá pro projednávanou věc za nepodstatné. Stejně tak shledává soud nepodstatným to, která konkrétní úřední osoba provedla přihlášení K. P. k trvalému pobytu v Žiželicích, resp. zda K. P. registraci svého trvalého pobytu v obci Žiželice provedla sama, či nikoli.
33. Směrem k navrhovateli soud dále zdůrazňuje, že soudnictví ve věcech volebních je upraveno v části třetí hlavě II dílu 4 s. ř. s. a v hlavě VII volebního zákona. V těchto předpisech sice není pro soudní přezkum voleb výslovně stanovena zásada koncentrace řízení, ovšem podle názoru soudu tento princip implicitně vyplývá z obsahu jednotlivých ustanovení uvedených předpisů. V § 60 odst. 1 volebního zákona je výslovně předepsána desetidenní lhůta, ve které je možné podat návrh na neplatnost voleb, hlasování či volby kandidáta. Je nepochybné, že podání učiněné po uplynutí desetidenní lhůty je podání opožděné, které je třeba z tohoto důvodu odmítnout. V § 90 odst. 3 s. ř. s. je pak stanoveno, že soud rozhodne usnesením do dvaceti dnů poté, kdy návrh došel soudu. Dále je v citovaném ustanovení výslovně uvedeno, že jednání není třeba nařizovat. Z této poměrně krátké lhůty pro rozhodnutí a ze skutečnosti, že není nutno nařizovat jednání ve věci, vyplývá jednoznačně zákonodárcův záměr, aby ve věcech platnosti voleb, platnosti hlasování a platnosti volby kandidáta bylo meritorně rozhodnuto rychle a otázka platnosti výsledků voleb byla v krátké době postavena na jisto. Podmínkou rychlého rozhodnutí bez nařízení jednání je však to, že navrhovatel uplatní veškeré své námitky včetně navrhovaných důkazů již ve svém podání, jímž se řízení zahajuje. Z uvedených skutečností tedy podle názoru soudu vyplývá, že soudní přezkum voleb je ovládán zásadou koncentrační, a proto není možno k námitkám uplatněným po lhůtě pro podání návrhu přihlížet (obdobně viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2004, č. j. Vol 13/2004-91, publ. pod č. 472/2005 Sb. NSS, dostupné na www.nssoud.cz, nebo nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 5. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 6/11, a ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. III. ÚS 35/19, dostupné na nalus.usoud.cz).
34. Výsledky nových voleb do zastupitelstev obcí konaných dne 15. 6. 2019 vyhlásila Státní volební komise ve Sbírce zákonů dne 19. 6. 2019 pod č. 147/2019 Sb. Zákonná desetidenní lhůta pro podání návrhu na neplatnost hlasování ve volbách do Zastupitelstva obce Žiželice proto uplynula dne 29. 6. 2019 (konkrétně v 16:00 hodin). Z výše uvedených důvodů se tak soud nemohl zabývat tvrzeními navrhovatele vznesenými nově až v jeho doplňujících podáních ze dne 22. 7. 2019 a 31. 7. 2019, kde navrhovatel nově tvrdil, že se volby do zastupitelstva dne 15. 6. 2019 vůbec neměly konat, neboť počet členů zastupitelstva neklesl pod pět, a odkazoval na řízení vedené u Okresního soudu v Lounech pod sp. zn. 10 C 34/2019, ve kterém měla být podle navrhovatele řešena předběžná otázka týkající se určení, kdo byl zastupitelem obce Žiželice ke dni 25. 1. 2019 a kdo jím je v současnosti. Z hlediska koncentrace řízení v projednávané věci přitom není relevantní, kdy se navrhovatel o existenci zmíněného soudního sporu dozvěděl. Pouze na okraj k tomu soud poznamenává, že není pravdou, že se navrhovatel o těchto skutečnostech dozvěděl až dne 24. 7. 2019, neboť například již v e-mailu ze dne 28. 2. 2019 odeslaném z adresy „X“, který je připojen k podání navrhovatele ze dne 31. 7. 2019, jsou zmíněny pochybnosti o tom, zda počet členů zastupitelstva poklesl pod pět. Soud přitom nepřehlédl, že uvedenou e-mailovou adresu společně užívá jak R. H., tak

volební zmocněnkyně navrhovatele P. H., tudíž lze jen stěží tvrdit, že volební zmocněnkyně navrhovatele o těchto skutečnostech v době podání návrhu nevěděla. V podání ze dne 22. 7. 2019 navrhovatel dále nově a toliko obecně poukázal na údajnou nečinnost vedení obce. V replice ze dne 12. 8. 2019 navrhovatel nově uplatnil námitku, že na dvou úředních deskách účastníka 3) nebyly žádné informace, a tím došlo k porušení základních lidských práv garantovaných Listinou základních práv a svobod, námitku, že účastník 1) neměl v období přípravy voleb a dosud nemá přístupnou fyzickou úřední desku, a také námitku, že K. P. v obci Žiželice nebydlí, ani nikdy nežila. Ve všech uvedených případech se jedná o nepřipustné nové námitky, k nimž soud z důvodu koncentrace řízení nemůže přihlížet.

35. Navrhovatelem navržené dokazování dotazem na volební orgán – účastníka 3), zda byly na podatelnu obecního úřadu podány rezignace na mandát zastupitelů H. M., B. K., L. U. a K. P., kdy se tak stalo a kdy tyto rezignace oficiálně obdržela místostarostka obce H. M., dále šetřením Policie České republiky provedeným dne 5. 10. 2018 (ohledně úředních desek obce Žiželice) a blíže nespecifikovaným důkazem zdokumentovaným R. V. [ohledně fyzické úřední desky účastníka 1)] soud v souladu s § 52 odst. 1 s. ř. s. neprovedl, neboť je považoval za nadbytečné, když tyto navržené důkazy se vztahují ke skutečностям, jež nejsou z hlediska posouzení platnosti předmětných voleb relevantní.
36. S ohledem na výše uvedené soud shledal, že návrh na neplatnost voleb do Zastupitelstva obce Žiželice konaných dne 15. 6. 2019 není důvodný, neboť nebyl opřen o dostatečná tvrzení a důkazy, byť povinnost tvrdit a prokázat rozhodné skutečnosti tížila navrhovatele. Soud proto tento návrh zamítl. V souladu s § 90 odst. 3 s. ř. s. soud o návrhu rozhodl usnesením ve dvacetidenní lhůtě od okamžiku, kdy obdržel od Nejvyššího správního soudu spis po rozhodnutí o námitce podjatosti, a to bez nařízení jednání, neboť všechny potřebné skutečnosti bylo možné zjistit z předložené volební dokumentace, takže již nebylo zapotřebí provádět další dokazování.
37. O nákladech řízení soud rozhodl v souladu s § 93 odst. 4 s. ř. s., podle kterého v řízení ve věcech volebních nemá žádný z účastníků na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** přípustné opravné prostředky (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Usnesení **nabývá** právní moci dnem jeho vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Ústí nad Labem 16. srpna 2019

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D., v. r.
předsedkyně senátu